

verkeerds gedaan, kom er rond voor uit. God, die alles weet, wil alles voor ons ten goede wenden. En nu, vaarwel mijn jongen!"

De advokaat hield zijn woord en maakte baas Valk met de besloten verandering bekend, zoodat deze, ofschoon hij aan Frits gehecht was, zich in het onvermijdelijke schikte. Met het vertrek van Frits kwam ook een eind aan het jaargeld dat de

gemeente aan baas Valk voor zijn onderhoud gegeven had, maar de heer Hofberg ging voort hem een jaarlijksche toelage te geven, die het arme gezin goed gebruiken kon. Een nieuwe meester schoorsteenveger, bij wien Frits het vak verder kon leeren, werd zonder moeite gevonden. Hij zou niet eens zoo heel ver hoeven te verhuizen.

(Wordt vervolgd.)

DR. OTTE en CHINA.

AN alle landen der wereld is China wel een van de belangrijkste. De bevolking van dit land bedraagt het vierde deel van het aantal bewoners der geheele aarde, zoodat, wanneer de Chineezzen regelmatig over de wereld verspreid woonden, elke 4e persoon van onze aardbewoners een Chinees zou zijn. En indien iemand alle Chineezzen, die in China wonen, zou moeten tellen en hij kon daar dagelijks 10 uren mee bezig zijn, dan moest hij minstens 30 jaar daaraan besteden, ook al gebruikte hij voor elken man of vrouw of kind maar één seconde. Wel een bewijs, dat China, wat het aantal bewoners betreft, alle rijken der wereld ver voorbij streeft.

Maar niet alleen wat het aantal aangaat, ook wat de geschiedenis en vooral de ontwikkeling van het volk betreft, mag het onder de belangrijkste natiën der wereld gerekend worden.

De Chineesche dynastie is de oudste der wereld. Kennis en ontwikkeling was in dit groote land reeds tot bloei gekomen, toen de Europeesche natiën nog in een staat van onwetendheid en barbaarschheid verkeerden. In vele opzichten zijn zij de Europeanen voor geweest. Wij wijzen op het kompas, het bus-

kruit, de boekdrukkunst en andere uitvindingen.

De Chineesche muur en groote ruïnen van steden en tempels bewijzen welk een kracht de Chineezzen ontwikkelden en hoever de bouwkunst bij hen reeds tot ontwikkeling was gekomen, toen men in andere landen daar nog weinig begrip van had. De beschaving echter had in zich een kiem des doods, omdat het ware levensbeginsel er gemist werd, waardoor de menschelijke geest zich steeds hogere eischen stelt, n.l. de invloed van het Evangelie. Vandaar dan ook, dat in China sinds eeuwen achteruitgang merkbaar is. Een vreeselijke gedachte is het, dat zoovele millioenen menschen allen verzonken zijn in het gruwzaamste heidendom, het Brahmisme, het Boeddhisme of de leer van Confucius. En de oorzaak daarvan is voor een groot deel dat de Christenen die millioenen hebben laten wandelen in de duisternis en niet met het Evangelie tot hen zijn gegaan.

Sedert een groote 50 jaar is het echter anders geworden. De eerste zendeling, dien God gebruikt heeft om het kruis van Christus daar te planten, was de Engelschman Morrison. Daarop is gevolgd de Duitsche zendeling Gutzlaff, dien de Heere God als een apostel voor dit volk heeft willen gebruiken. Hij was de baanbreker voor de Evangelische zending

in dit land en gedurende zijn arbeid en zijne zending heeft men hem in China ook krachtig met Hollandsch geld gesteund en zelfs een Hollandschen zendeling, den eerwaardigen

Nu wordt door verschillende zendingsverenigingen en genootschappen, vooral door Engelschen, Amerikanen en ook nog door de Duitschers, onder de Chineezzen het Evange-

JOHN OTTE.

broeder Kloekers, naderhand predikant bij de Baptistengemeente te Stadskanaal, daarheen gezonden.

De groote opstand, die gedurende zijn verblijf in China losbarste, is de oorzaak, dat hij het werk der zending aldaar niet heeft kunnen voortzetten.

oud en nieuw. — XXV.

lie verkondigd. In ons goede land werd echter in de laatste jaren niets meer voor China gedaan, totdat bijna 10 jaren geleden enkele vrienden zijn begonnen om de medische zending van Dr. John. Otte te steunen.

Maar wie is Dr. Otte?

Laten wij in 't kort deze vraag beantwoorden.

Dr. John Otte is geboren te Ierseke op Zuid-Beverland in Zeeland, waar zijne ouders woonden, voor zij naar Amerika vertrokken. Zijn vader behoorde tot de gemeente van wijlen Ds. H. Budding te Goes. Toen Dr. Otte

daar vestigde meer dan driemaal in grootte en bevolking toegenomen. De kleine John was toen nog maar een kind en wel het eene kind uit een tweede huwelijk. De opkomst der stad was mede oorzaak, dat onze waarde

DR. JOHN OTTE.

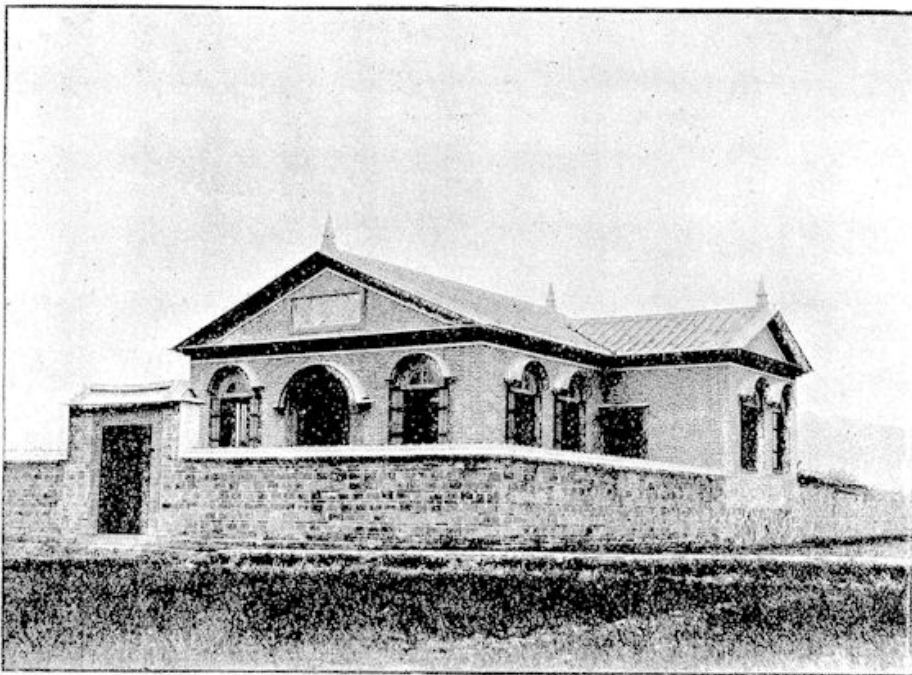
drie jaar oud was, verlieten zijne ouders ons land en vestigden zich op aanraden van vrienden, die hen reeds vooruit waren gegaan, in de hoofdstad van den staat Michigan: Grand Rapids. Deze telde toen nog maar een gering getal bewoners en is sedert Mr. Otte zich

vriend Otte zeer veel voorspoed had ook in tijdelijke zaken. Hij is een vroom man, met de eigenaardige karaktertrekken en openbaringen van geestelijk leven, zooals dat bij alle vrienden van wijlen Ds. Budding werd aangetroffen, n.l. een beslist zich overgeven aan

den Heer en een wandelen in gemeenschap met God.

In deze omgeving is Dr. Otte opgevoed. Eenvoudig was het huiselijk leven. Vandaar dat hij reeds als kind gewend is geworden aan allerlei ontberingen. Niet weinige jongelinger, die tegenwoordig als zendeling worden opgeleid, zoeken zich, inplaats van met zelfverloochening hun studie aan te vangen,

en bij alle examens was geslaagd, was het zijn wensch om Dokter te worden en kwam hij aan de universiteit te Ann-Arbor, een der grootste inrichtingen van hooger onderwijs in Amerika. Zijn vader was zeer bezorgd voor hem, daar hij nu kwam te midden van honderden studenten, waarvan velen den Heer niet kenden, terwijl het studentenleven in Amerika ook al weinig verschilt van dat aan

KERK TE SIO-KE.

het leven zoo gemakkelijk mogelijk te maken en schijnen de meening te zijn toegedaan, dat ze in de heidenwereld gelegenheid genoeg zullen hebben om zich te verloochenen.

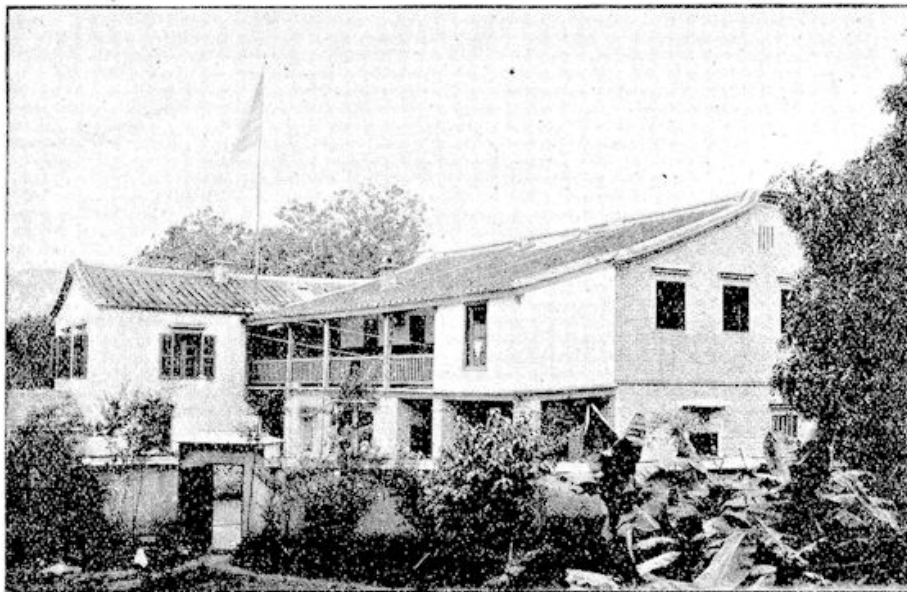
Nadat hij het gewone onderwijs in Grand-Rapids had ontvangen, zond zijn vader hem naar de colleges van Ds. Van Raalte in de stad Holland. Hier vond hij huisvesting bij een ouden Calvinist, broeder Kruidenier, die met zijn vrouw hem tot grooten zegen is geweest voor de vorming van zijn geestelijk leven. Nadat hij deze school had doorloopen,

onze Europeesche hoogeschoolen. Zijn vader was echter in staat om hem de geldelijke middelen te verschaffen, ten einde hier zijne studiën voort te zetten en vader en moeder baden den Heer, dat hun zoon niet mocht afwijken. De Heer heeft dat gebed verhoord. Maar nog meer gaf Hij. Er kwam een groote geestelijke opwekking onder de studeerende jongelingen en deze ging gepaard met een bijzondere neiging om zich na volbrachte studie aan het zendingswerk te wijden. Met een groot getal medestudenten, allen geloo-

vigen, knielde Dr. Otte op zekeren dag en geknield liggende, beloofden allen plechtig voor God, dat zij zich, wanneer hun studie ten einde gebracht was, als zendeling naar de heidenwereld zouden begeven. Dr. Otte schreef dit aan zijne ouders en deze dankten er God voor, dat hun gebed verhoord was en hun kind zich aan het werk des Heeren wilde wijden.

De tijd dat hij te Ann-Arbor zijn examens

ste, die zelfs voordat de boot de aanlegplaats bereikte, zich aan boord liet brengen om ons de hand te drukken. Hij heeft ons toen vergezeld op onze tochten door dit land. Wij hadden in hem een goeden leidsman, die voor alles zorgde. Maar het was ook voor hem een uitnemende oefenschool om aan reizen gewoon te raken, want wij reisden meestal dag en nacht door en wanneer we op de plaats kwamen, waar wij

NEERBOSCH' HOSPITAAL.

had afgelegd en hij dus als geneesheer in Amerika overal plaats kon vinden, viel juist samen met den tijd, dat ik met mijn zoon Jacob een reis wilde doen door de Vereenigde Staten van Amerika om daar de verschillende Hollandsche koloniën te bezoeken.

Dr. Otte, die zich aanstonds bij het Bestuur van de Zending der Ger. Kerken in Amerika als zendeling-dokter had aangemeld, om als zoodanig door hen te worden uitgezonden, werd uitgenoodigd om tot kennismaking met het Bestuur dezer Zending naar New-York te komen. Juist was hij hier, toen wij uit Europa aankwamen. Hij was de eer-

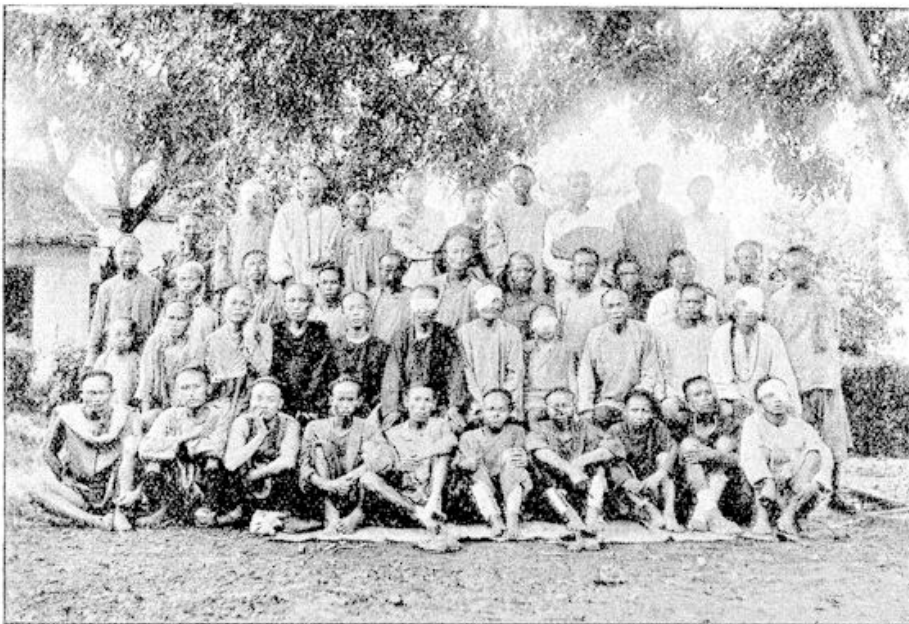
wenschten te zijn, werd alles zoo snel mogelijk afgedaan. Duizenden Hollanders in Amerika, die hem wellicht anders nooit zouden hebben leeren kennen, maakten toen kennis met onzen waarden broeder. Hij maakte overal een zeer gunstigen indruk en de kennismaking met de duizenden vrienden, die hij in Amerika heeft, dagteekent reeds uit dien tijd.

Na het volbrengen van dezen tocht werd alles vastgesteld voor zijn reis naar China. Zijn ouders moesten nog hun officiële toestemming geven en wij waren tegenwoordig bij het roerend oogenblik, dat vader en moeder Otte,

op hun knieën voor God gebogen, met ons en hun zoon, het hoorbaar uitspraken, dat zij hun kind overgaven voor den Heer en de zending in China.

Op mijn voorstel werd besloten, dat dokter Otte vóór zijn vertrek naar China de universiteiten in Holland zou bezoeken en wanneer hij op deze voor één jaar toelating zou kunnen verkrijgen van het daar gegeven onderwijs gebruik zou maken. Dr. Otte is naar

Nadat hij zich in het huwelijk had verbonden met Miss Fanny Phelps, dochter van wijlen dr. Phelps, die met dr. Van Raalte oprichter was van de theologische school te Holland, ging hij naar China. Al spoedig, in 1889, hoorden wij van hem, dat hij zich te Sio-ke zou vestigen, en daar het Neerbosch' hospitaal wenschte te bouwen. Hij wenschte aan deze inrichting den naam van Neerbosch te verbinden en wel om de volgende reden. Gedurende

GROEP VAN PATIËNTEN, BEHANDELD IN NEERBOSCH' HOSPITAAL.

Holland gekomen; en in Amsterdam en in Utrecht heeft hij zooveel mogelijk de colleges bijgewoond en hij is door de professoren, vooral ook door prof. Donders, met de grootste onderscheiding behandeld geworden.

Gedurende zijn verblijf in ons land heeft hij zich overal vrienden gemaakt. Vooral ook toen hij voor de tweede maal een kort bezoek aan ons land bracht in gezelschap van den zendeling Fag, werd hij overal met de grootste liefde ontvangen en opende men zeer gaarne de kerken om aan beide broeders gelegenheid te geven tot het spreken van een afscheidswoord.

zijn verblijf in ons land en op Neerbosch heerschte hier een zeer ernstige mazelen-epidemie. Bijna 400 van onze weezen kregen binnen den tijd van een maand deze ziekte. Er waren toen ter tijd zeer vele zwakke kinderen onder en daar veler ouders aan tering waren overleden, openbaarde zich bij niet weinigen bronchitis. Dr. Otte, die gedurende dien tijd op Neerbosch logeerde, was bijna dag en nacht bezig met de kranke weezen en had den grooten zegen, velen, ja bijna allen te mogen zien herstellen. Een van die herstelde kinderen, een meisje van nog geen tien

jaren, zeide, toen hij weer naar Utrecht zou vertrekken om zijn studie voort te zetten, met tranen in de oogen: »Ik dank u, dokter, dat gij zoo goed voor mij zijt geweest. Mag ik u een dubbeltje geven, dat ik van mijn tante gekregen heb, die mij gisteren bezocht heeft.» En met deze woorden drukte zij hem dat in zijn hand, er bijvoegende: »hier moet u een hospitaal voor bouwen in China.» Dit dubbeltje was het eerste steentje en hierop zijn honder-

neer er nu een gebouw komt in de nabijheid van de plaats, waar hunne dooden liggen begraven, dan worden de geesten daardoor gekweld en komt er allerlei ellende, vooral ziekte, en omdat men dokter Otte en vooral zijn hospitaal liever niet zag binnen het gebied van Sio-ke, was er geen plekje te vinden of daar waren dooden begraven.

Ten langen laatste vonden zij er, daar Dr. Otte toch niet wegging, iets op uit. Er was

DR. OTTE EN ZIJN HUISGEZIN.

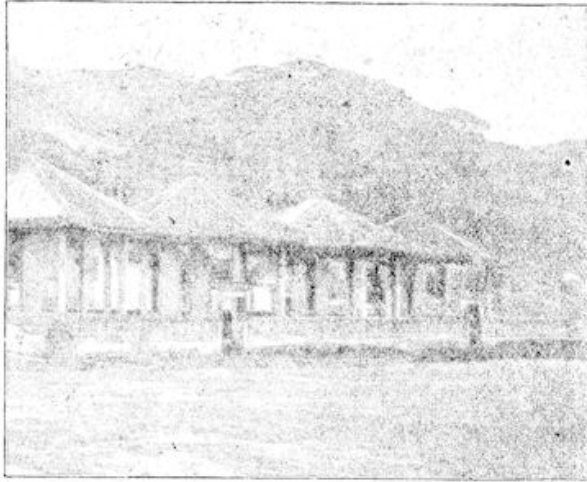
den en duizenden gevolgd in Holland en Amerika. Alleen in ons land is voor het bouwen en voor een gedeelte van het onderhoud bijna f 10000 saamgebracht.

Dit hospitaal is met veel moeite gebouwd geworden. Niet alleen wegens de gebrekkige middelen en de weinige hulp, die Dr. Otte in Sio-ke vond, waar de Chineezen hem allen even vijandig waren en wel met hunne oogen den Christenhond, zooals de Chineezen de Christenen noemen, hadden willen dooden, maar vooral ook door het bijgeloof onder het volk, welker voornaamste godsdienst bestaat in het vereeren van de geesten der afgestorvenen. Wan-

een stuk grond waar booze geesten woonden en dit zouden ze aan Dr. Otte afstaan. En al was hij ook dokter, dan zou hij toch wel ziek worden en sterven.

Dr. Otte heeft daar zijn hospitaal gebouwd en van achter is het gebleken, dat er geen betere plaats voor had kunnen worden gevonden. Bijna onoverkomelijke bezwaren heeft hij in den beginne te doorworstelen gehad. Zijn leven was menigmaal in gevaar door vijandige Chineezen en ook wel op reis door verscheurende dieren. Maar wonderbaar heeft de Heere God hem altijd bewaard. Hij mocht spoedig eenige ongeneeselijke zieken behan-

delen, menschen, wier handen en voeten bijna als van het lichaam waren gerot door verkeerde geneeswijze en onreinheid en dit deed hem langzamerhand ingang vinden, zoodat zelfs

TEMPEL TE SAM-PO-TO

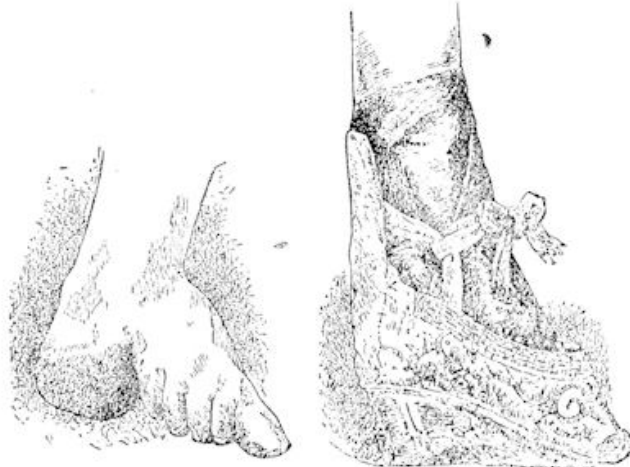
spoedig de mandarijn, de burgemeester van Sio-ke, hem zijn kranke vrouw ter behandeling toevertrouwde. Menigmaal is het gebeurd, dat oogenschijnlijk ongeneeselijke kranken, waarvoor ook hij zelf bijna geen hoop had, dat ze zouden kunnen worden ogericht, na zeer korten tijd weder herstelden. Dr. Otte erkent hierin de hand zijns Gods, die zijn gebeden voor de kranken heeft verhoord en de geneesmiddelen heeft gezegend.

Allengs breidde zich het werk uit. Duizenden kwamen jaarlijks tot hem om hulp, soms hadden zij 20 uren vergelopen, of waren over rotsen en bergen kruipende uit het binnenland gekomen. Het hospitaal was steeds vol zieken en gedurig was hij gedrongen om het door nieuwen aanbouw uit te breiden. De mandarijn van Sio-ke werd zijn beste vriend en medehelper. In het hospitaal, waar dagelijks honderden kwamen om medicijnen, werd altijd vooraf aan den patient het Evangelie verkondigd en met hem gebeden.

Velen kwamen daardoor tot den Heer. Drie gemeenten zijn in de nabijheid van Sio-ke gesticht geworden en een groote gemeente in deze stad zelf.

Dr. Otte was door den aanhoudenden arbeid geheel uitgeput en moest om rust te nemen naar Amerika terug. Toen hij en zijn vrouw uit Sio-ke vertrokken, werden zij uitgeleid door den mandarijn, en een groot gedeelte van de bevolking dier plaats bracht hem naar de boot. Saluutschoten ten afscheid werden te hunner eere gegeven. Aan den oever stonden een zestal mannen, elk maar één been hebbende, — het andere was n.l. van hout en was door Dr. Otte zelf vervaardigd, — om hem zwaaiend den laatsten groet te brengen. Hij had hun deze lichaamsdeelen moeten ontnemen, daar anders een wissen dood hun lot zou zijn geweest. En nu wuifden ze hem uit dankbaarheid een laatsten groet toe.

De terugkomst van Dr. Otte bij zijn ouders te Grand-Rapids was een groot feest. Niet alleen dat zijne ouders hem met vreugde weder in hun armen sloten en God dankten nu hij

CHINEESCHE VROUWENVOETEN.

met zijn vrouw en vier kinderen in welstand mocht terugkeeren, maar ook de vrienden waren allen verblijd hem te zien.

Niettegenstaande zijn vermoeienissen en de behoefte aan rust, tot herstel zijner krachten,

was hij aanstonds bereid aan de verschillende uitnodigingen, die tot hem kwamen om in kerken mededeelingen van zijn arbeid te doen, gehoor te geven.

Dr. Otte heeft in zijn vacantielijd een groot deel van de Vereenigde Staten van Amerika doorreisd en in de verschillende Geref. kerken, zoowel Engelsche als Hollandsche, mededeelingen gedaan van den zegen, dien de Heere God op zijn werk had willen schenken. In overleg met het bestuur werd het plan gevormd om in het Neerbosch' Hospitaal den arbeid aan een anderen Zendeling-dokter op te dragen, eveneens door de vereeniging uitgezonden. Hij zelf zou een nieuw hospitaal bouwen te Amoy en hiervoor op zijn reis de gelden verzamelen. Dit was een groot plan, dat bij den zwaren schuldenlast, waaronder de zending der Geref. kerken gebukt ging, bijna onuitvoerbaar scheen.

Dr. Otte echter heeft in de kracht zijns Gods alle moeilijkheden overwonnen. Duizenden heeft hij verzameld voor zijn nieuw hospitaal en hij is het middel geweest, dat weder duizenden dollars tot delging van de schuld in de kas der zending zijn gevloeid.

Het was hem echter gebleken bij den arbeid in het Neerbosch' hospitaal, dat het van groote beteekenis zou zijn, wanneer ook voor vrouwen een dergelijke inrichting werd geopend. Daar de afstand tusschen mannen en vrouwen zoo groot is, is het onmogelijk om personen van beide geslachten in één huis op te nemen. Dit deed hem voor God op de knieën vallen en

bidden om raad en uitkomst. Van zijn Amerikaansche vrienden durfde en kon hij ook niet meer vragen en daarom was, toen hij de uitnodiging uit ons land ontving, zijn besluit aanstonds genomen, tot ons over te komen en hier de gelden te verzamelen, die voor den bouw van zulk een inrichting noodig zijn.

Daar het in China meestal zeer moeilijk is vrouwen uit hun gezin te verwijderen, behoefde dit huis niet zoo groot te zijn, als het hospitaal voor demannen. Wanneer hij hiervoor f 5000 bijeen had, zou dit reeds voldoende zijn om dezen arbeid te beginnen en een 20tal zieken te kunnen opnemen.

Al onze vrienden weten, hoe onze waardige broeder geheel ons land is doorgetrokken en zich bijna geen rust heeft gegund, zoodat niet weinigen bevreesd waren, dat hij onder den arbeid zou bezwijken. Daar echter de tijd, dien hij voor zijn bezoek alhier beschikbaar had zoo kort was, heeft hij slechts de

VERPLEEGSTER VAN SIO-KE.

helft van deze som kunnen bijeen brengen.

Nu is een Vereeniging opgericht, met het doel, om Dr. Otte in zijn arbeid te steunen.

Tot dit comité voor het Ned. Hospitaal in China behooren de Heeren:

Dr. F. v. Gheel Gildemeester, predikant te 's Gravenhage, Dr. J. Ph. Hoedemaker, predikant te Amsterdam, de heer G. P. Ittmann, Bezuidenhout te 's Gravenhage, Ds. B. ten Kate, predikant te Rotterdam, de heer J. v. 't Lindenhout te Neerbosch, de heer H. J. Koper te Hees bij Nijmegen, Mr. J. P. A. Graaf van Limburg Stirum te Oosterbeek,

Dr. Van Nes, predikant te Rotterdam, Dr. Schermers te Loosduinen, en Dr. Van Staveren te Rotterdam.

Dit comité wordt ter zijde gestaan door een comité van dames, die met den grootsten ijver reeds zijn begonnen met het vervaardigen van kleedingstukken en alles wat verder voor inrichting en meubileering van het hospitaal noodig is.

Dr. Otte is met zijn familie in den besten welstand weder te Amoy in China aangekomen en is bezig met de voorbereidselen voor den bouw van beide hospitalen. Het vrouwen-hospitaal zal den naam dragen van Neder-

landsch Vrouwen-hospitaal in China. Door vriendelijken steun kwam onder Gods zegen de benooidigde som voor den bouw van het vrouwen-hospitaal bijeen. Doch ook thans is uwe steun en hulp noodig.

Mocht hetgeen wij in dit tijdschrift mededeelden er toe bijdragen, om er velen toe op te wekken den arbeid met hunne gebeden en gaven te steunen.

Dr. W. B. van Staveren, Penningmeester van het comité, zal u gaarne inlichtingen geven en iedere gave met blijdschap in ontvangst nemen.

J. V. 'T LINDENHOUT.

ALS AAN DE HAND EENS ENGELS.

(Vervolg van Bladz 149).

HOOFDSTUK V.

VERLATEN EN TOCH NIET VERLATEN.

Het was Angelina wonderlijk te moede, toen zij weder op haar ouden, zoo geliefden geboortegrond stond.

Daar beneden, dicht langs het meer, over steenen en door half ingedroogde beken, liep het bijna niet gebruikte, doch haar zeer goed bekende voetpad naar Minusio, dat dichtbij haar vroeger te huis op den grooten weg uitkwam. Oeh, had zij het mogen inslaan! Ware alles nog evenals vroeger, vader en moeder nog in het oude huis! Doch alles, alles was voorbij, het was haar bijna, als ware zij zelve gestorven en had zij geen recht meer op haar oude woonplaats. Onwillekeurig had zij den weg naar het station ingeslagen, en daar stond zij ook reeds voor het loket. Niettegenstaande alles voelde zij zich reeds een beetje meer bereisd, en vrijmoedig verlangde zij een kaartje derde klasse naar Riasca, waarbij zij echter met schrik ontwaarde, dat de inhoud van haar kous bedenkelijk begon te slinken.

De trein reed nu eerst door den haar zoo welbekenden omtrek van Locarno tot Gordola, het eerste station. Op een zekere plaats kon men van den trein uit, dit wist zij, een gedeelte van hun oude huis zien. Hiertoe kon zij echter niet besluiten. Zij bedekte haar oogen met de hand, totdat de trein daar voorbij was gevlogen. Van Gordola af was de streek nieuw en onbekend voor haar, het meer was verdwenen, en de spoorbaan liep door een woeste, moerassige streek. Nadat de trein over een ijzeren brug, die over den Tessino lag, was gereden, veranderde het karakter van het landschap. Er kwamen maisvelden, wijnbergen waarop ook vijgeboomen stonden, doch alles was nu kaal, de natuur lag in haar winterslaap.

In den wagen was niemand, dien zij kende, en op Angelina sloeg niemand acht. Zij was vermoeid en zou gaarne beproefd hebben om te slapen, doch zij waagde het niet. Het was haar een groote verlichting, toen na een rit van twee uur, eindelijk het portier werd opengerukt en »Riasca'' werd geroepen. Dit was haar doel. Zij hoopte nu spoedig met den postwagen over den berg verder te kunnen reizen en dan was zij te Zürich bij haar vader.